

הנאמנות דמבר (והנרד) ברוך ארבעים

ספרי' - אוצר החסידים - לזוכאויטש

לקוטי שיחות

מרגליות וצדור הבושם: המרגלית
המאורה ב"ה מפיצה אור ומאירה

את החדר והדברים הנמצאים בתוכו
- וכן כשהאדם נושא לשם תכשיט

והוא ראה עם היותו במקום מסוים
ב"ה פ"ה מקשטת את החדר

ש"ם נושא - וכן "צדור הבו
פעל ומפיץ ריח טוב בכל סביבתו

- והוא שכותב רש"י שפי' זה הוא
"כמין חומר" והיינו שפי' זה בטעם

הדבר "שנשתנו ד' מכוונ קדושת
שהיו עבדים במצרים, ואמרתי כי

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

הסברה גם בהענין הקודמו (שלבן)
נרצע האון כ"י שני אורסאהו

בני עבדים כ"י".
והנה ע"פ כל מליוכאויטש

כונתו של רש"י בפירושו דומה ראה
און להירצע וכו' "בפי' מסביר

טעמא דקרא - דאין זה ענינו של
רש"י

קביעות שבועית בלקוטי שיחות ואתם תלוקטו

יבא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטון פארקוויי
שנת חמשת אלפים שבע מאות שלשים וארבע לבריאה

מבולח שיטעון דר"ס למה יענש ב"

צי'ומים מכתב-יד קודש על עלי ההגהה של "לקוטי שיחות"
שי"ל לפני ארבעים שנה - שבט-אדר תשל"ד
לתועלת הלומדים לפי המסלול של "ואתם תלוקטו"

כמו שהוזכר, הסדר היה, כי בתחילה היו מקלידים את השיחה במכונת כתיבה, והיו מכניסים לקודש פנימה להגהה ראשונה; לאחר מכן היו משלבים את ההגהות והתיקונים ומסדרים את השיחה באותיות דפוס.

מהדפוס היו מקבלים עלי הגהה (ניירות ארוכים שנקראים באנגלית 'געליס'), והם היו נכנסים להגהה שנייה.

באופן טבעי, ההוספות והשינויים שבהגהה השניה לא היו רבים כמו אלו של ההגהה הראשונה. אמנם מכיון שכבר עשו את ה'סדר', הרי שכל תיקון היה קשה לביצוע - לדוגמא: כאשר היה צורך לשנות אות אחת, היה הכרח לשם כך להסיר את כל השורה שבה האות, ולסדר את כולה מחדש!

<p>שנתעורר ע"י פירושו בתחלת ד"ה "אזנו — הימנית" (וכנ"ל ס"ב ב" ארוכה); ולכן הביא רש"י הדרשה דר"ש בלא וא"ו המוסיף ולא בד"ה בפ"ע לפנ"ז על "אל הדלת גו" כי דרש זה אינו אלא לפרש טעמא דקרא ואין זה ענינו של רש"י בפש"מ"י, וזהו שמדייק רש"י וכותב (השם של בעל המימרא) "ר"ש הי' דורש כו" שבוה מרמו שפי' זה הוא רק טעמא דקרא. דר"ש שהוא "דריש טעמא דקרא" י' דרשו.</p> <p>אמנם, מ"מ הביאו רש"י בהמשך להמימרא של ריב"ז מכיון שהוא דרש בה"מקרא" שהוא "כמין חומר"י, כנ"ל.</p>	<p>"חומר" פירושה** "צורר המר" גליות וצורר הבושם", ומדייק רש"י שפעולת פירוש זה בענינו הוא כעין פעולתם וענינם של "צורר המרגליות וצורר הבושם": המרגלית הנמצאת בחדר (ובפרט צורר מרגליות) — ה"ה מפיצה אור ומאירה" את החדר וה" דברים הנמצאים בתוכו — וכן כש" האדם נושאה לשם תכשיט ויופי הנה עם היותה במקום מסוים בגוף, ה"ה פועלת ומקשטת את כל האדם הנושאה — וכן "צורר הבושם" פועל ומפיץ ריח טוב בכל סביבתו</p> <p>— וזהו שכותב רש"י שפי' זה הוא "כמין חומר", והיינו שפי' זה בטעם הדבר "שנשתנו דלת ומזוזה" מפני שהיו "עבדים במצרים" . ואמרת כי לי בני עבדים כו" פועל ומוסיף הסברה גם בהענין הקודמו (שלכן נרצע האון כיון "ששמעה" . כי לי בני עבדים כו").</p>
<p>בסגנון אחר קצת: במענה להשאלה "ומה ראה און להרצע: א" אמר ריב"ז כו" (ב) "ר"ש הי' דורש כו".</p> <p>על"ז ב"ה המימרא של רש"י המימרא ד' אלעזר הגדול תלמיד ריב"ז)*.</p> <p>(42) ועפ"י יומחק שינוי הסדר בפרש"י, והשאלה "מה ראה און כו" לא הביאה בדברי ריב"ז — כי היא שאלה בפש"מ, כנ"ל ס"ב), והשאלה "ומה נשתנו כו" הביאה בדברי ר"ש — כי זוהי קושיא רק למאן דדריש טעמא דקרא).</p> <p>(43) יומא מב. ב. יבמות כג. א. ושי"ג. בגמרא (קדושין שם) הגירסא "ר"ש ב"ר הי' דורש כו", וכ"ה בדפוס שני דרש"י. אבל בדפוס ראשון ושאר הדפוסים הוא ככפנים. ועפ"י המבואר כפנים מובן זה שרש"י בחר בהגירסא ר"ש (סתם) — כי ר"ש סתם הוא דדריש טעמא דקרא.</p> <p>(44) וי"ל דזהו הטעם דברש"י כתיי</p>	<p>והנה ע"פ כל הנ"ל מובן דאין כוונתו של רש"י בפירושו ד"ומה ראה און להירצע וכו" בכדי להסביר טעמא דקרא — דאין זה ענינו של רש"י בפירוש פש"מ לבאר טעמא דקרא, טעמי עונשי התורה, ולא הוכרח לפרש טעם זה אלא להסיר הקושי י'</p> <p>והנה ע"פ פרש"י קדושין שם.</p> <p>(39) ראה מרז"ל ע"ה"פ צהר תעשה (נח ו, טו. סנה' קח, כ. ב"ר פל"א, יא. ועוד) שמרגלית מאירה, ומ"מ פרש"י ע"ה"ת שם (רק) אבן טובה — כי זהו כולל כו"כ מיני אב"ט. וראה לקו"ש ח"י ע' 19 בשה"ג להערה 4.</p>

זה גם ה"ה ס"ב ר ל ת פ ע ת ה"כוכביות". לא אחת אנו רואים ב'לקוטי שיחות' הערה המצויינת על ידי מספר בתוספת כוכבית (לדוגמא: 40*).

הסיבה לכך פשוטה: כאשר בהגהה השניה נוספה הערה חדשה באמצע ה'ליקוט' - אם הערה זו תצוין במספר המתבקש, ישנה הדבר את כל מספרי הערות הבאות, דבר שידרוש לסדר את כל השורות הבאות מחדש. כדי לחסוך מאמץ רב

זה, נתנו להערה החדשה את אותו מספר של ההערה הקודמת לה, וכדי להבדיל ביניהם מוסיפים כוכבית.

לעתים, היו נותנים להערה החדשה מספר בפני עצמו, ואת הכוכבית היו נותנים להערה שלפניה (או שלאחריה). דוגמא לכך ניתן לראות בעמוד שלפנינו (צילום מס' 3), שהוא מתוך ההגהה השנייה של ה'ליקוט' לפרשת משפטים תשל"ד (העמוד המקביל נדפס ב'לקוטי שיחות' חלק יא ע' 95). האותיות כאן מסודרות כבר באותיות דפוס (ולא באותיות פשוטות של מכונת כתיבה - כמו בצילומים הקודמים), ומלבד השינויים והתיקונים השונים (שאינם רבים, כאמור) נוספה בהגהה זו הערה חדשה שלימה: "ראה מדרוז"ל עה"פ צהר תעשה ...".

כפי שניתן להבחין בעלי ההגהה, הרי שההערה הבאה - המתחילה במלים "ועפ"ז מובן ג"כ" - קיבלה כבר את המספר 41, וכן הלאה, כך שאם ההערה החדשה שניתוספה עכשיו תקבל את המספר 41 - כפי שמתבקש כתוצאה מכך שההערה הקודמת לה נמצאת במספר 40 - יגרום הדבר לשינוי בכל המשך ההערות. מה עושים?

לכאורה, צריך היה למספר הערה זו במספר "40*". אולם כיון שהערה זו היא הערה בעלת תוכן הנוגע לעצם הבנת השיחה, העדיפו לתת להערה זו מספר חשוב בפני עצמו, וכדי למנוע את הבלבול בכל המשך שינוי רק את ההערה שלפניה - שהיא מראה מקום בלבד - והפכו אותה מ"39" ל-"39*", ההערה החדשה 'שלנו' הפכה להערה 40, וכל המשך על מקומו בא בשלום.

עוד דבר ראוי לציון בהערה כאן, הוא הציון בסופה, בכתב-יד-קודש, "**וראה לקו"ש**"... - בספר שלפנינו השלימו "ראה לקו"ש ח"י ע' 19", אולם שינוי זה הוא מאוחר יותר, כאשר נאספו ה'ליקוטים' בתוך ספר. בפעם הראשונה שבה יצא ה'ליקוט' לאור, לקראת ש"פ משפטים תשל"ד, עדיין לא הודפס הספר 'לקוטי שיחות' חלק יו"ד (שנדפס לראשונה בי"א ניסן תשל"ה); באותה שעה היו אלו חוברות בודדות שהופיעו מדי שבוע, והציון אז היה ללקו"ש של "נח תשל"ד" - כלומר: ה'ליקוט' שיצא לאור באותה שנה לקראת ש"פ נח.

התודה והברכה

להרה"ג הרה"ח הר' **יהודא לייב שפירא** שליט"א, מהעוסקים במלאכת הקודש של ה"לקוטי שיחות" לפני "ארבעים שנה", על ששיתף אותנו בהסבר (שבא כאן בקיצור) על אופן ההכנה של ה"לקוטי שיחות", והואיל לזכות את הרבים בצילומים מעלי ההגהה המתפרסמים בזה בפרסום ראשון